

Računovodstvo troškova reprezentacije i promidžbe

Zbog različitog poreznog položaja bitno je razlikovati reprezentaciju od promidžbe. Reprezentacija je usmjerena na poslovne partnere, a promidžba na sadašnje i buduće kupce. Poduzetnik može ugošćavati i darivati poslovne partnere, u skladu s odlukom, tijekom cijele godine, ali krajem poslovne godine ove se aktivnosti intenziviraju. Promidžbene aktivnosti uobičajeno se provode tijekom cijele godine. O razlikama između reprezentacije i promidžbe te o njihovu poreznom položaju i računovodstvenom praćenju, pročitajte u nastavku članka.

1. POREZNI POLOŽAJ TROŠKA PROMIDŽBE I DAVANJA UZORAKA

Promidžba je usmjerena najvećim dijelom na potrošače, sadašnje i buduće, te promoviranje društva u cjelini, čemu bi posljedica trebala biti povećanje prihoda te stoga ima povoljniji porezni položaj u odnosu na reprezentaciju.

1.1. TROŠAK PROMIDŽBE S MOTRIŠTA ODREDABA ZAKONA O PDV-U

Isporukom dobara uz naknadu, u skladu sa čl. 7. st. 4. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13. – 113/22., dalje: Zakon o PDV-u), **ne smatra se davanje darova male vrijednosti koje obavi porezni obveznik u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti, uz uvjet da se daju povremeno i ne istim osobama.** Darovima male vrijednosti smatraju se darovi čija vrijednost nije veća od 160,00 kn (bez PDV-a).

Povremeno davanje darova (darovi male vrijednosti) ne smatra se isporukom uz naknadu ako:

- je njihova pojedinačna vrijednost do 160,00 kn bez PDV-a
- se daju u okviru obavljanja gospodarske ili druge djelatnosti poduzetnika
- se ne daju istim osoba
- ne postoji pravna obveza ili obveza protuisporuke (protuusluge) primatelja dobra
- se daje najviše jedan dar istoj osobi u jednom tromjesečju.

Poduzetnik koji povremeno daje darove male vrijednosti obavezan je o tome sastavljati odgovarajuće isprave na temelju kojih se provodi knjiženje promidžbe u poslovnim knjigama.

Za dobra koja ispunjavaju propisane uvjete, a koriste se za potrebe promidžbe, prilikom nabave dopušten je odbitak pretporeza u cijelosti, a prilikom davanja kupcima ili potencijalnim kupcima ne dolazi do obračuna PDV-a jer nije riječ o isporuci uz naknadu – isporuka nije predmet oporezivanja.

Isporukom uz naknadu ne smatra se niti davanje darova u svrhu promidžbe pojedinačne vrijednosti do 160,00 kn (bez PDV-a) ako je riječ o posebno prilagođenim dobrima s oznakom „nije za prodaju“ ili o reklamnim predmetima s nazivom tvrtke ili proizvoda kao što su čaše, pepeljare, olovke, stolnjaci, podmetači, privjesci, prospekti, katalozi, vrećice i sl. proizvodi.

1.2. TROŠAK PROMIDŽBE S MOTRIŠTA ODREDABA ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Troškovima promidžbe, u skladu s čl. 7. st. 6. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 114/22.) i čl. 24. st. 1. Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05. – 1/21.), **koji su porezno priznati trošak smatraju se:**

- proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika prilagođeni u svrhu promidžbe i s oznakom „nije za prodaju“
- reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaše, pepeljare, stolnjaci... i sl.) dani na uporabu u prodajnom prostoru kupca
- reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame koji se daju potrošačima ako im je pojedinačna vrijednost do 160,00 kn (bez PDV-a)
- troškovi nastali putem sredstava javnog priopćavanja
- oglasi na oglasnim stupovima i pločama, telopima, letcima, katalozima
- oglasi na sajmovima
- troškovi nagradnih igara koje se organiziraju u skladu s propisima o priređivanju nagradnih igara i sličnih igara
- troškovi kojim se promiče ime, dobro ili usluga poreznog obveznika na drugi način koji ima javno obilježje.

Promidžbom se smatra i **davanje predmeta s otisnutim nazivom tvrtke ili proizvoda pojedinačne vrijednosti veće od 160,00 kn (bez PDV-a)** ako se daju kupcima s izričitim namjenom uporabe u njihovim prodajnim prostorima, ali ovo se davanje s motrišta odredaba Zakona o PDV-u smatra isporukom uz naknadu na koju je potrebno obračunati PDV jer je prilikom nabave odbijen pretporez u cijelosti. No porezno priznati trošak je bruto-svota koja uključuje i obračunani PDV.

1.3. POREZNI POLOŽAJ DAVANJA UZORAKA

Besplatno davanje uzoraka ne smatra se isporukom dobara uz naknadu ako se uzorci daju u razumnim količinama kupcima ili budućim (potencijalnim) kupcima. Pri tome je za takvo porezno postupanje važno ispunjenje uvjeta iz čl. 11. st. 2. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13. – 41/22., dalje: Pravilnik o PDV-u):

- uzorak treba biti obilježen (označen) kao uzorak
- treba predstavljati vrstu robe koja je rezultat poslovanja poreznog obveznika ili je povezana s obavljanjem njegove djelatnosti

* Viša predavačica na RRiF Visokoj školi za financijski menadžment u Zagrebu

- daje se u razumnim količinama ⇔ razumne količine su one koje su dostatne za procjenu uzorka koji se daje kako bi potencijalni kupac mogao donijeti odluku o nabavi.

Odredbe Zakona i Pravilnika o PDV-u ne postavljaju uvjete vezane za vrijednost uzorka koji se daje, već se uvjeti odnose na prirodu samog uzorka i na način njegova označivanja. Ako poduzetnik besplatno daje uzorke, obavezan je sastavljati odgovarajuće isprave koje će biti vjerodostojna dokumentacija za knjiženje toga poslovnog događaja u poslovnim knjigama. **Podatak o vrijednosti danih uzoraka ne unosi se u Obrazac PDV jer nije riječ o isporuci uz naknadu.**

Uzorci se mogu i uvesti na područje RH iz treće zemlje. U čl. 86. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1186/2009 od 16. studenoga 2009. godine, *O uspostavi sustava oslobodjenja od carine u Zajednici*, navedeno je da uzorci koji su zanemarive vrijednosti i mogu služiti samo za poticanje narudžbi za robu koju predstavljaju radi njihova uvoza, uvoze se bez obračuna carina. Međutim, kako bi se uzorci iskoristili isključivo za potrebe donošenja odluke o kupnji proizvoda, nadležna tijela mogu tražiti da se određeni uzorci učine trajno neupotrebljivima trganjem, perforiranjem ili jasnim i neizbrisivim označivanjem ili nekim drugim načinom, pod uvjetom da takva radnja ne uništi njihova svojstva.

Odredbe Zakona o porezu na dobit ne uređuju posebno porezni položaj uzoraka. Međutim, porezno postupanje s uzorcima jednim dijelom proizlazi iz čl. 7. st. 6. Zakona o porezu na dobit prema kojemu se daje razgraničenje između promidžbe i reprezentacije. To znači da je davanje uzoraka porezno priznati trošak u cijelosti ako je na uzorku navedena oznaka „nije za prodaju“ i oznaka da je riječ o uzorku (npr. uzorak – nije za prodaju) te ako se daje za uporabu u prodajnom prostoru kupca jer je svrha davanja uzoraka da kupac na temelju njega naruči robu ili proizvode za svoje potrebe ili za potrebe daljnje prodaje. Ako prethodni uvjeti nisu kumulativno ispunjeni, davanje uzoraka u poreznom smislu predstavlja reprezentaciju.

2. POREZNI POLOŽAJ TROŠKA REPREZENTACIJE

Reprezentacija je pružanje usluga ili davanje darova poslovnim partnerima bez izravne protučinidbe. Poslovnim partnerima smatraju se osobe s kojima postoji poslovni odnos ili se očekuje da će se takav odnos uspostaviti. U pravilu je riječ o trgovačkim društvima, obrtima, ustanovama i sl. koji su kupci ili dobavljači trgovačkog društva ili je s njima ostvaren drukčiji poslovni odnos (npr. banke su također poslovni partneri). To znači da se ugošćava trgovačko društvo kao poslovni partner, a ne njegovi zaposlenici ili članovi uprave te da u tom slučaju ne može biti riječ o dohotku tih osoba.

2.1. TROŠAK REPREZENTACIJE S MOTRIŠTA ODREDBA ZAKONA O PDV-U

Reprezentacijom se, s motrišta odredaba Zakona o PDV-u i Pravilnika o PDV-u, **smatraju izdatci** za ugošćivanje poslovnih partnera, darivanje poslovnih partnera prigodnim darovima, plaćanje poslovnim partnerima izdataka za odmor, sport, razonodu i rekreaciju te plaćanje poslovnim partnerima izdataka

za najam automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i razonodu i sl.

Prilikom nabave dobara ili usluga koje će se koristiti za potrebe reprezentacije nije dopušten odbitak pretporeza. Naime, u skladu sa čl. 61. st. 1. Zakona o PDV-u **porezni obveznik ne može odbiti pretporez za nabavu dobara i usluga za potrebe reprezentacije**. To znači da se, u skladu s čl. 136. st. 2. Pravilnika o PDV-u, **ne može odbiti pretporez obračunan za:**

- obavljene mu isporuke dobara i usluga
- pri stjecanju dobara unutar EU-a
- primljene usluge iz drugih država članica ili trećih zemalja
- pri uvozu dobara koja poreznom obvezniku služe za reprezentaciju.

Ako je, primjerice, prilikom nabave robe odbijen pretporez u cijelosti jer je roba nabavljena s namjnom daljnje prodaje, a onda se koristi za ugošćivanje poslovnih partnera ili njima za darivanje, **potrebno je zaračunati PDV primjenom odgovarajuće stope**. Jednako postupanje primjenjuje se i kod darovanja vlastitih proizvoda ili korištenja imovine poduzetnika za potrebe poslovnih partnera.

Zaračunavanje PDV-a na vrijednost robe ili usluga provodi se kako bi se „vratio“ korišteni pretporez jer se namjena dobra promijenila. Međutim, **u ovom slučaju nije riječ o primjeni čl. 6. st. 4. Pravilnika o PDV-u u kojemu je navedeno da unutar istoga poreznog obveznika ne dolazi do prometa koji podliježe oporezivanju jer nema drugog sudionika u isporuci dobara ili usluga, nego o obračunu PDV-a zbog primijenjenih uvjeta korištenja imovine društva.**

Kada se za potrebe reprezentacije koristi roba ili gotovi proizvodi, porezna osnovica za obračun PDV-a je tržišna vrijednost za robu i usluge koje se nabavljaju od drugih odnosno cijena proizvodnje gotovih proizvoda. U skladu s čl. 33. st. 10. Zakona o PDV-u **tržišnom cijenom smatra se ukupna svota koju bi kupac ili naručitelj u trenutku isporuke dobra ili obavljene usluge prema načelu nenarušavanja tržišnog natjecanja morao platiti isporučitelju dobara ili pružatelju usluge u tuzemstvu**. Ako se ne može utvrditi usporediva isporuka dobara, tada se tržišnom vrijednosti smatra svota koja nije niža od nabavne cijene tih ili sličnih dobara odnosno ako ta svota nije poznata, tržišnom vrijednošću smatra se ukupna visina troškova u trenutku isporuke. Za usluge je tržišna vrijednost svota koja nije niža od ukupnih utvrđenih troškova obavljane usluga koje snosi porezni obveznik.

2.2. TROŠAK REPREZENTACIJE S MOTRIŠTA ODREDBA ZAKONA O POREZU NA DOBIT

U skladu s čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona o porezu na dobit, osnovica za obračun poreza na dobitak povećava se za 50 % troškova reprezentacije nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom. Iznimno od navedenog, reprezentacijom se ne smatraju proizvodi i roba iz asortimana poreznog obveznika prilagođeni za te svrhe s oznakom „nije za prodaju“ te drugi reklamni predmeti s nazivom tvrtke, proizvoda i drugog oblika reklame (čaše, pepeljare, stolnjaci, podmetači, olovke, rokovnici, upaljači, privjesci i sl.) dani na uporabu u prodajnom

prostoru kupca, a ako se daju potrošačima, ne smatraju se reprezentacijom ako je njihova vrijednost bez PDV-a do 160,00 kn. U skladu s čl. 23. st. 2. Pravilnika o porezu na dobit troškovima reprezentacije s pripadajućim PDV-om smatraju se darovi s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda (uz ispunjenje uvjeta iz čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona o porezu na dobit) koji su dani poslovnom partneru ili njegovu opunomoćeniku ili nekoj drugoj osobi, ako za to ne postoji pravna obveza ili neka druga povezanost s uslugom primatelja.

Kako bi se dani proizvodi i roba smatrali promidžbom, a ne reprezentacijom, neovisno o tome što se daju poslovnim partnerima – potrebno je da su prilagođeni s oznakom „nije za prodaju“ ili ako se daju na uporabu u prodajnom prostoru kupca.

Svota reprezentacije koja nije porezno priznati trošak izračunava se tako da se od ukupne vrijednosti računa (s uračunanim PDV-om) izračuna 50 %.

U praksi se često postavlja pitanje je li trošak reprezentacije ustvari dohodak u naravi fizičke osobe. Odgovor na to pitanje nalazimo u čl. 21. st. 1. t. 3. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. – 112/22.) u kojem je navedeno: ... *ugošćenjima u smislu ovog Pravilnika ne smatraju se ugošćenja predstavnika poslovnih partnera ako se na dokumentaciji o tim izdacima navede naziv poduzetnika čiji su djelatnici ugošćeni*. To znači da se darovanje neće smatrati dohotkom osobe koja je dar primila u ime društva. Nakon provedene kontrole, pristupa se knjiženju na računima glavne knjige.

3. UTJECAJ TROŠKOVA REPREZENTACIJE I PROMIDŽBE NA OSNOVICU POREZA NA DOBITAK

Trošak reprezentacije tijekom godine uvjetno se priznaje kao trošak razdoblja te se evidentira na računima u okviru razreda 4 – *Troškovi prema vrstama, financijski i ostali rashodi*¹. Međutim, prilikom sastavljanja Prijave poreza na dobit (Obrazac PD) 50 % troška reprezentacije (uključuje 50 % troška i 50 % PDV-a) unosi se pod red. br. 6. – *50 % troškova reprezentacije (čl. 7. st. 1. t. 3. Zakona)*, čime se uvećava osnovica poreza na dobitak, odnosno 50 % reprezentacije je porezno nepriznati trošak. Obveznici poreza na dobitak koji plaćaju dobitak prema novčanom načelu, svotu nepriznate reprezentacije unose pod red. br. 32. – *50 % realiziranih troškova za reprezentaciju*, ali samo ako je reprezentacija plaćena. Naime, **obveznici poreza na dobitak prema novčanom načelu evidentiraju 50 % troška plaćene reprezentacije kao uvećanje porezne osnovice, jer se preostalih 50 % troška porezno priznaje**. Međutim, ako trošak reprezentacije nije plaćen, prema novčanom načelu ne ulazi u poreznu osnovicu pa se stoga u poreznom smislu i ne tretira kao porezno nepriznati trošak. U razdoblju u kojemu će trošak reprezentacije biti i plaćen, korigirat će se osnovica poreza na dobitak – 50 % troška postaje porezno nepriznati trošak i unosi se na prethodno navedenu stavku u Obrascu PD-NN.

Za razliku od reprezentacije, promidžba je u cijelosti priznat trošak za koji se ne uvećava osnovica poreza na dobitak, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti koji proizlaze iz odredaba Zakona o porezu na dobit.

U sljedećoj tablici sistematizirani su podaci o poreznom položaju troškova reprezentacije i promidžbe.

Tablica 1. Porezni položaj troška reprezentacije, promidžbe i davanja uzoraka

Red. br.	Vrsta troška	Zakon o PDV-u	Zakon o porezu na dobit	
			Porezno priznati trošak	Porezno nepriznati trošak
1.	REPREZENTACIJA			
	• Usluge vanjskog ugošćivanja poslovnih partnera, troškovi odmora, sporta, rekreacije, zakupa automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor	Nije dopušten odbitak pretporeza	50 % od ukupne svote primljenog računa	50 % od ukupne svote primljenog računa
	• Korištenje imovine društva za ugošćivanje poslovnih partnera (smještaj u apartmanima i kućama za odmor, objed u restoranu, korištenje automobila, ...)	Zaračunava se PDV na vrijednost pružene usluge prema internom obračunu (stopa 13 % ili 25 % ovisno o vrsti usluge)	50 % od ukupne svote internog obračuna s uključenim PDV-om	50 % od ukupne svote internog obračuna s uključenim PDV-om
	• Povremeno davanje darova koji nisu iz asortimana poreznog obveznika pojedinačne vrijednosti do 160,00 kn (bez PDV-a) ako se ne daju istim osobama i ako ne postoji pravna obveza ili obveza protučinidbe primatelja dara	• može odbiti 100 % pretporeza iz ulaznog računa • PDV se ne obračunava prilikom davanja dara	50 % od svote troška bez PDV-a	50 % od svote troška bez PDV-a
	• Davanje dobara pojedinačne vrijednosti veće od 160,00 kn – nije iz asortimana poreznog obveznika	Nije dopušten odbitak pretporeza	50 % od ukupne svote primljenog računa	50 % od ukupne svote primljenog računa
2.	PROMIDŽBA			
	• Darovi male vrijednosti (do 160,00 kn bez PDV-a) koji su prilagođeni, iz asortimana su poreznog obveznika i imaju oznaku „nije za prodaju“	100% odbitak pretporeza po ulaznom računu	100 % trošak	–

¹ Prema RRIF-ovu računskom planu za poduzetnike, XXV. izdanje, 2021.

Red. br.	Vrsta troška	Zakon o PDV-u	Zakon o porezu na dobit	
			Porezno priznati trošak	Porezno nepriznati trošak
	Isporuka reklamnih predmeta s nazivom društva ili proizvoda (čaje, pepeljare, olovke, stolnjaci, privjesci, prospekti, katalozi, vrećice i sl.) do 160,00 kn (bez PDV-a)	100 % odbitak pretporeza po ulaznom računu	100 % trošak	
	Isporuka u okviru nagradnih igara vlastitih proizvoda ili robe iz prodajnog asortimana vrijednosti	- Odbitak pretporeza pri nabavi - Obračunava se PDV prilikom isporuke	100 % trošak (ukupna svota koja uključuje i PDV)	–
	Objava oglasa u medijima, promotivne kampanje, usluge agencija za promidžbu, promidžba putem društvenih mreža i sl.	100 % odbitak pretporeza po ulaznom računu	100 % trošak	–
3.	DAVANJE UZORAKA			
	Proizvod ili roba obilježena kao uzorak, iz asortimana poreznog obveznika ili je povezana s obavljanjem njegove djelatnosti, daje se u razumnim količinama koje su potrebne za procjenu uzorka i donošenja odluke o nabavi, koristi se u prodajnom prostoru kupca	100 % odbitak pretporeza po ulaznom računu	100 % trošak	–
	Proizvod ili roba obilježena kao uzorak, prilagođeno pakiranje, ima oznaku „nije za prodaju“, daje se kupcima ili potencijalnim kupcima u razumnim količinama	100 % odbitak pretporeza po ulaznom računu	100 % trošak	–

Zbog utjecaja tih troškova na osnovicu poreza na dobitak, poduzetnik treba biti oprezan prilikom njihova evidentiranja i pravilnoga poreznog tretiranja.

**TELEFONSKI
SAVJETI
8:00 - 13:00 h**

**(uz vaš PIN):
01/ 46 99 111**

4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA REPREZENTACIJE I PROMIDŽBE

Knjiženje poslovnih događaja u poslovne knjige obavlja se na temelju vjerodostojne, potpune i uredne dokumentacije. Kada je riječ o ispravama koje dokazuju nastanak reprezentacije i promidžbe, osoba koja je odgovorna za kontrolu ispravnosti knjigovodstvenih isprava ima zadatak provjeriti o kojoj je vrsti troška riječ, je li on stvarno i nastao te je li odgovorna osoba dopustila taj izdatak. **Također je uputno da se na poledini računa navede naziv poslovnog partnera koji je ugošćen ili kome su darovana dobra ili usluge.**

4.1. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKA REPREZENTACIJE

Trošak reprezentacije knjiži se na računima glavne knjige ovisno o tome je li riječ o vanjskim uslugama i nabavci dobara od drugih poreznih obveznika ili se za potrebe reprezentacije koriste vlastite zalihe robe i gotovih proizvoda (interna reprezentacija). Osnovni račun 418 – *Usluge reprezentacije – ugošćivanje* koristi se za vanjske usluge reprezentacije ili za kupljene darove poslovnim partnerima, a račun 463 – *Troškovi reprezentacije i promidžbe (interne)* kada se koristi roba i gotovi proizvodi za reprezentaciju.

U nastavku dajemo primjere knjiženja reprezentacije.

Primjer 1. Ugošćivanje poslovnog partnera

Trgovačko društvo A d.o.o. primilo je račun restorana *Fino jelo* za ručak na kojemu su ugošćeni djelatnici trgovačkog društva B d.o.o. Račun glasi na 1.114,80 kn (vrijednost hrane i slastica 710,00 kn, vrijednost pića i napitaka 250,00 kn, 13 % PDV-a 92,30 kn, 25 % PDV-a 62,50 kn). Račun je provjeren i na njegovoj je poledini navedena sljedeća napomena: *Ugošćeni su djelatnici društva B d.o.o.* Račun je plaćen kreditnom karticom društva.

Izračun ⇨ 50 % priznatog troška reprezentacije
⇨ 1.114,80 kn × 50 % = 557,40 kn
⇨ 50 % nepriznatog troška reprezentacije
⇨ 557,40 kn

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % vanjskih usluga ugošćenja (reprezentacije) s 50 % PDV-a – porezno priznato	4180	557,40	
	50 % vanjskih usluga ugošćenja (reprezentacije) s 50 % PDV-a – porezno nepriznato	4181	557,40	
	Dobavljači usluga	2201		1.114,80
	<i>Za račun za poslovni ručak</i>			
2.	Dobavljači usluga	2201	1.114,80	
	Obveze prema izdavateljima kreditnih kartica	2160		1.114,80
	<i>Za plaćanje računa kreditnom karticom</i>			

Iako se po primljenom ulaznom računu ne može odbiti pretporez, potrebno ga je evidentirati u Knjizi ulaznih računa (U-RA), a svotu pretporeza u stupcu 16. – *Ne može se odbiti.*

Primjer 2. Kupnja darova poslovnim partnerima u tuzemstvu

Trgovačko društvo A d.o.o. kupilo je 5 parfema. Primljen je račun na 2.250,00 kn (vrijednost 1.800,00 kn + 25 % PDV-a 450,00 kn). Parfemi su darovani poslovnim partnerima.

Izračun ⇒ 50 % priznatog troška reprezentacije

⇒ 2.250,00 kn × 50 % = 1.125,00 kn

⇒ 50 % nepriznatog troška reprezentacije

⇒ 1.125,00 kn

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % reprezentacije – darova danih poslovnim partnerima (s 50 % PDV-a) po ulaznim računima dobavljača – porezno priznato	4182	1.125,00	
	50 % reprezentacije – darova danih poslovnim partnerima (s 50 % PDV-a) po ulaznim računima dobavljača – porezno nepriznato	4183	1.125,00	
	Dobavljači dobara	2200		2.250,00
	Za račun za darove poslovnim partnerima			

Što se sve može darovati poslovnim partnerima, nije posebno zakonski uređeno. To je slobodna odluka poduzetnika koja se treba temeljiti na njegovim mogućnostima i želji za njegovanjem dobrih poslovnih običaja.²

Primjer 3. Darovanje robe iz vlastita skladišta poslovnim partnerima

Na skladištu robe trgovačkog društva nalaze se stolovi (nabavna vrijednost 1.000,00 kn). Donesena je odluka da će se tri stola darovati predstavnicima trgovačkog društva A d.o.o. Ispostavljen je interni račun za obračun reprezentacije u kojemu su navedeni sljedeći podatci:

- nabavna vrijednost dara
⇒ 3 × 1.000,00 kn = 3.000,00 kn
- 25 % PDV-a ⇒ 3.000,00 kn × 25 % = 750,00 kn
- 50 % priznatog troška reprezentacije
⇒ (3.000,00 kn + 750,00 kn) × 50 % = 1.875,00 kn
- 50 % nepriznatog troška reprezentacije
⇒ 1.875,00 kn.

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % troškova reprezentacije u darovima (robi) s PDV-om	4630	1.875,00	
	50 % od svih neto-troškova reprezentacije (vlastitih) s PDV-om	4633	1.875,00	
	Obveza za PDV – 25 %	240012		750,00
	Roba na skladištu	660		3.000,00
	Za davanje robe poslovnim partnerima			

Prilikom davanja robe sa skladišta poslovnim partnerima potrebno je obračunati PDV jer je kod nabave robe pretporez odbijen u cijelost. Ako bi se za potrebe reprezentacije koristila roba iz vlastite maloprodaje, trebalo bi postupiti na sljedeći način:

² Primjer nabave dobara iz EU-a za potrebe reprezentacije i ugošćivanje u EU-u može se pročitati u časopisu *RRiF*, br. 12/21. str. 27-28.

- „povući“ robu iz prodavaonice na skladište
- razdužiti prodavaonicu za robu ⇒ za maloprodajnu vrijednost stornira se račun 6630 – *Roba u prodavaonici* na dugovnoj strani, za vrijednost marže stornira se račun 6681 – *Uračunana marža u prodavaonici* na potražnoj strani, za vrijednost uračunanog PDV-a stornira se račun 6640 – *Uračunani PDV* na potražnoj strani te se za nabavnu vrijednost knjiži na dugovnoj strani račun 660 – *Roba na skladištu*
- na nabavnu vrijednost robe zaračunava se PDV i knjiži se trošak reprezentacije.

Kod korištenja robe za potrebe reprezentacije ne priznaju se interni prihodi, kao što je slučaj kod korištenja gotovih proizvoda za potrebe reprezentacije.

Primjer 4. Korištenje gotovih proizvoda za reprezentaciju

Trgovačko društvo bavi se proizvodnjom stolaca. S ciljem poboljšanja prodaje, odlučilo je darovati poslovnim partnerima stolce čija cijena proizvodnje iznosi 700,00 kn te se nalaze na skladištu gotovih proizvoda društva. Darovano je 30 kom stolaca te je ispostavljen interni obračun na 26.250,00 kn (vrijednost 21.000,00 kn + 25 % PDV-a 5.250,00 kn).

Izračun ⇒ 50 % priznatog troška reprezentacije

⇒ 26.250,00 kn × 50 % = 13.125,00 kn

⇒ 50 % nepriznatog troška reprezentacije

⇒ 13.125,00 kn

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % troškova reprezentacije u darovima (proizvodima) s PDV-om	4630	13.125,00	
	50 % od svih neto-troškova reprezentacije (vlastitih) s PDV-om	4633	13.125,00	
	Obveza za PDV – 25 %	240012		5.250,00
	Prihodi s osnovne uporabe vlastitih proizvoda i usluga za potrebe reprezentacije i promidžbe	7553		21.000,00
	Za davanje robe poslovnim partnerima			
2.	Trošak zaliha prodanih gotovih proizvoda	700	21.000,00	
	Gotovi proizvodi na skladištu	6300		21.000,00
	Za smanjenje zaliha za darovane proizvode			

Za razliku od davanja robe, davanje gotovih proizvoda za potrebe reprezentacije iskazuje se uz iskazivanje internih prihoda kako bi se „neutralizirali“ troškovi koji su uključeni u cijenu proizvodnje. Međutim, ako bi se stolci posebno označili znakom tvrtke, neovisno o tome što im je pojedinačna vrijednost veća od 160,00 kn, smatrali bi se troškom promidžbe, a ne reprezentacije, uz uvjet da se koriste u prodajnom odnosno poslovnom prostoru kupca.

Primjer 5. Ugošćivanje poslovnih partnera u vlastitom hotelu

Trgovačko društvo H d.o.o. bavi se hotelijerstvom. U hotelu su ugošćeni djelatnici poslovnog partnera trgovačkog društva M d.o.o. te im je pružena usluga punog pansiona. Vrijednost pružene usluge prema internoj kalkulaciji troškova je 5.000,00 kn, PDV po

stopi od 13 % iznosi 650,00 kn te je obračunana turistička pristojba 100,00 kn. Ukupna vrijednost usluge s PDV-om je 5.750,00 kn, a 50 % troška je 2.875,00 kn. Drugi poslovni partner je počašćen pićem u baru – vrijednost usluge je 200,00 kn, usluga je oporeziva s 25 % PDV-a te PDV iznosi 50,00 kn. Trošak reprezentacije od 50 % je 125,00 kn.³

Pod pretpostavkom da su svi troškovi evidentirani prema prirodnim vrstama u okviru razreda 4 – *Troškovi prema vrstama, financijski i ostali rashodi* i uz priznavanje pretporeza po ulaznim računima, knjiženje prema internom računu troška ugošćivanja provodi se ovako:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % troškova vlastitih usluga za reprezentaciju s PDV-om	4631	2.875,00	
	50 % od neto-troškova reprezentacije (vlastitih) s PDV-om	4633	2.875,00	
	Obveza za PDV – 13 %	240011		650,00
	Prihod s osnove upotrebe vl. proizvoda i usluga za potrebe reprezentacije i promidžbe	7553		5.000,00
	Obveza za turističku pristojbu	2493		100,00
	<i>Za obračun troškova reprezentacije u vl. objektu prema internom računu – pansion</i>			
2.	50 % troškova vlastitih usluga za reprezentaciju s PDV-om	4631	125,00	
	50 % od neto-troškova reprezentacije (vlastitih) s PDV-om	4633	125,00	
	Obveza za PDV – 25 %	240012		50,00
	Prihod s osnove upotrebe vl. proizvoda i usluga za potrebe reprezentacije i promidžbe	7553		200,00
	<i>Za obračun troškova reprezentacije u vl. objektu prema internom računu – piće</i>			

Knjiženjem prihoda s osnove upotrebe vlastitih proizvoda i usluga za potrebe reprezentacije na računu 7553 „neutraliziraju“ se troškovi koji su evidentirani po prirodnoj vrsti troška, a sada su postali troškom reprezentacije.

Primjer 6. Korištenje plovila za potrebe reprezentacije

Trgovačko društvo ima u vlasništvu plovila te se bavi pružanjem usluga smještaja na plovilima. Organizirano je kraće krstarenje na kraju uspješne sezone za predstavnike trgovačkih društava – putničkih agencija. S obzirom na to da je riječ o ugošćivanju poslovnih partnera, utvrđena je cijena koštanja navedene usluge tako da su zbrojeni svi troškovi koji su nastali – amortizacija plovila i opreme, prehrana, gorivo, troškovi plaća osoblja na plovilu i sl. te je ispostavljen interni račun. Ukupna vrijednost obavljenе usluge je 50.000,00 kn + 13 % PDV-a 6.500,00 kn.

Izračun ⇒ 50 % priznatog troška reprezentacije
 ⇒ $56.500,00 \text{ kn} \times 50 \% = 28.250,00 \text{ kn}$
 ⇒ 50 % nepriznatog troška reprezentacije
 ⇒ 28.250,00 kn

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % troškova vlastitih usluga za reprezentaciju s PDV-om	4631	28.250,00	
	50 % od svih neto-troškova reprezentacije (vlastitih) s PDV-om	4633	28.250,00	
	Obveza za PDV – 13 %	240011		6.500,00
	Prihodi od uporabe vlastitih proizvoda za potrebe reprezentacije	7553		50.000,00
	<i>Za obračun troška reprezentacije na vlastitom plovilu</i>			

Kao i u prethodnom primjeru – svi su troškovi prvo evidentirani po prirodnoj vrsti kada su nastali u okviru razreda 4, a nakon toga je knjižen trošak reprezentacije. Prvotno knjiženi troškovi „neutralizirani“ su iskazivanjem internih prihoda. Drugi način knjiženja bio bi da se storniraju troškovi koji su prvo knjiženi po prirodnoj vrsti i nakon toga evidentiraju kao trošak reprezentacije. Taj alternativni postupak je dulji i složeniji, veća je mogućnost nastanka pogreške te se stoga preporučuje način knjiženja uz korištenje internih prihoda, kao što je prikazano u primjeru. Kako bi se nastali troškovi mogli evidentirati kao trošak reprezentacije, potrebno je na internom računu navesti tko je ugošćen – djelatnici kojega poslovnog partnera.

Na prethodno prikazani način evidentiralo bi se korištenje za potrebe reprezentacije bilo kojeg dijela imovine poduzetnika – apartmana, kuća za odmor, automobila i sl.

Primjer 7. Troškovi rekreacije i sporta za poslovne partnere

Poslovnim partnerima iz više trgovačkih društava darovane su godišnje karte – zakup nogometnih terena u sportskom centru Klaka. Primljen je račun na 12.500,00 kn (vrijednost 10.000,00 kn + 25 % PDV-a 2.500,00 kn).

Izračun ⇒ 50 % priznatog troška reprezentacije
 ⇒ $12.500,00 \text{ kn} \times 50 \% = 6.250,00 \text{ kn}$
 ⇒ 50 % nepriznatog troška reprezentacije
 ⇒ 6.250,00 kn

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	50 % vanjskih usluga ugošćenja (reprezentacije) s 50 % PDV-a – porezno priznato	4180	6.250,00	
	50 % vanjskih usluga ugošćenja (reprezentacije) s 50 % PDV-a – porezno nepriznato	4181	6.250,00	
	Dobavljači usluga	2201		12.500,00
	<i>Za račun za najam teniskih terena za poslovne partnere</i>			

S obzirom na to da je primljen ulazni račun za uslugu godišnjeg najma, trošak reprezentacije knjižen je na računima iz skupine 41, a ne 46. Pretpostavka u ovom primjeru je da se trošak najma odnosi na godinu u kojoj je primljen račun te stoga trošak nije razgraničen. Ako bi se, primjerice, takav račun primio u studenome, a odnosio bi se na razbolje prosinac 2022. – studeni 2023. godine, bilo bi opravdano

³ U primjeru se pretpostavlja da se ne obračunava porez na potrošnju.

vremenski razgraničiti trošak, uz korištenje računske skupine 19 – *Plaćeni troškovi budućeg razdoblja* kako bi svako razdoblje bilo zaduženo za svoje troškove.

4.2. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKA PROMIDŽBE

Troškovi promidžbe evidentiraju se na računima skupine 46 ako je riječ o davanju dobara (roba i proizvodi) odnosno na računima skupine 41 ako je riječ o primljenim uslugama za potrebe promidžbe.

Primjer 8. Promidžba proizvoda u tuzemstvu

Trgovačko društvo odlučilo je pokrenuti kampanju za promociju svojih proizvoda. Od agencije koja se bavi promidžbom primljen je račun za kreiranje oglasa koji će se objaviti u časopisu na 8.750,00 kn (vrijednost 7.000,00 kn + 25 % PDV-a 1.750,00 kn). Također je primljen račun za objavu oglasa u časopisu za prosinac na 15.000,00 kn (vrijednost 12.000,00 kn + 25 % PDV-a 3.000,00 kn). Za promidžbu putem portala primljen je račun na 2.500,00 kn (vrijednost 2.000,00 kn + 25 % PDV-a 500,00 kn).

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Usluge promidžbenih agencija Pretporez – 25 % Dobavljači usluga <i>Za račun za izradu oglasa</i>	4151 140012 2201	7.000,00 1.750,00	8.750,00
2.	Troškovi promidžbe putem tiskovina, TV, plakata i sl. Pretporez – 25 % Dobavljači usluga <i>Za račun za objavu oglasa u tisku</i>	4150 140012 2201	12.000,00 3.000,00	15.000,00
3.	Troškovi promidžbe najmom medija Pretporez – 25 % Dobavljači usluga <i>Za račun za promidžbu putem portala</i>	4158 140012 2201	2.000,00 500,00	2.500,00

Za svaki od prethodno evidentiranih troškova potrebno je osigurati dokaze da je usluga stvarno i primljena – objava u časopisu, idejno rješenje oglasa i sl.

U praksi je česta suradnja društva s domaćim i stranim *influenserima* koji promoviraju trgovačko društvo putem društvenih mreža. Osobe koje se bave takvim oblicima promocije, trebaju za tu djelatnost biti registrirane i ispostavljati račune za svoje usluge. Nije dopuštena **kompensacija usluga s robom i proizvodima bez ispostavljanja računa odnosno nije ispravno dati robu ili proizvode iz svog asortimana takvim osobama s ciljem da oni tu robu koriste za različite objave**. Ispravno je ispostaviti im račun za robu te od njih primiti račun za obavljenju uslugu.

Primjer 9. Davanje promidžbenih dobara – kalendara i olovaka sa znakom društva i proizvodi s oznakom „nije za prodaju“

Trgovačko društvo A d.o.o. naručilo je 500 kom stolnih kalendara na kojima se nalazi naziv i logo društva, 500 kom rokovnika s logom društva i 1.000 kom olovaka, također s logom društva. Primljen je račun na 31.250,00 kn (vrijednost kalendara 5.000,00 kn + vrijednost rokovnika 15.000,00 kn + vrijednost olovaka 5.000,00 kn + 25 % PDV-a 6.250,00 kn). Materijal se

zaprima na skladište reklamnog materijala. Tijekom prosinca podijeljeno je poslovnim partnerima kalendara u vrijednosti 4.000,00 kn, rokovnika u vrijednosti 12.000,00 kn i olovaka u vrijednosti 3.000,00 kn.

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Zaliha reklamnog materijala – kalendari Zaliha reklamnog materijala – rokovnici Zaliha reklamnog materijala – olovke Pretporez – 25 % Dobavljači dobara <i>Za račun za reklamni materijal</i>	31001 31002 31003 140012 2200	5.000,00 15.000,00 5.000,00 6.250,00	31.250,00
2.	Troškovi promidžbe u dobrima Zaliha reklamnog materijala – kalendari Zaliha reklamnog materijala – rokovnici Zaliha reklamnog materijala – olovke <i>Za podjelu reklamnog materijala</i>	4637 31001 31002 31003	19.000,00	4.000,00 12.000,00 3.000,00

Iako su reklamni materijali podijeljeni i poslovnim partnerima, nije riječ o reprezentaciji, nego o trošku promidžbe priznatom u cijelosti jer se daruju dobra čija je pojedinačna vrijednost ispod 160,00 kn (bez PDV-a) s nazivom društva. Reklamni materijali koji se koriste za potrebe društva – koriste ih radnici, također je priznati trošak u cijelosti, ali se evidentira kao trošak uredskog materijala. Na jednak bi se način evidentirali ostali reklamni materijali s oznakom društva.

Primjer 10. Organizacija nagradne igre

Trgovačko društvo ima sklopljen ugovor o organizaciji nagradne igre s priredivačem. Sa skladišta robe dana je roba nabavne vrijednosti 20.000,00 kn te je ispostavljen interni račun za potrebe obračuna PDV-a na 25.000,00 kn (vrijednost 20.000,00 kn + 25 % PDV-a 5.000,00 kn).

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Troškovi promidžbe (katalozi, letci, nagradne igre) Roba na skladištu Obveza za PDV – 25 % <i>Za davanje robe za potrebne nagradne igre</i>	4635 660 240012	25.000,00	20.000,00 5.000,00

Kada se za potrebe organizacije nagradne igre, kao što je prikazano u prethodnom primjeru, koristi roba ili proizvodi iz vlastita asortimana, riječ je o priznatom trošku u cijelosti, ali je potrebno obračunati PDV na tržišnu vrijednost koja može biti jednaka nabavnoj vrijednosti – vrijednost nove nabave.

Trogodišnji stručni studij za računovodstvo i financije.
RRiF Visoka škola

4.3. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE DAVANJA UZORAKA

Kako bi se osigurali podatci o besplatnom davanju uzoraka kupcima i budućim kupcima, potrebno je voditi evidenciju o tome. Također je važno da su uzorci označeni kao takvi, da je na njima navedeno da nisu za prodaju i da se daju u količinama koje su dostatne za donošenje odluke o kupnji. Zbog svega prethodno navedenog uputno je uzorke voditi na posebnom skladištu.

Primjer 11. Davanje uzoraka robe za potrebe naručivanja

Trgovačko društvo bavi se prodajom robe – tekući sapun za pranje ruku. Da bi se povećala prodaja, od društva ZZ d.o.o. naručeno je 2.000 kom uzoraka novoga tekućeg sapuna – pakiranja od 50 ml označena naljepnicom „uzorak – nije za prodaju“. Primljen je račun na 5.000,00 kn (vrijednost 4.000,00 kn + 25 % PDV-a 1.000,00 kn). Uzorci se zaprimaju na posebno skladište uzoraka. Tijekom prosinca dostavljeno je 1.000 kom uzoraka na adrese sadašnjih i potencijalnih budućih kupaca na veliko.

Knjiženje:

Red. br.	O P I S	Račun	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Uzorci robe na skladištu Pretporez – 25 % Dobavljači dobara <i>Za primljen račun za uzorke koji se skladište</i>	660003 140012 2200	4.000,00 1.000,00	5.000,00
2.	Uzorci proizvoda i robe dani kupcima radi procjene i nabave Uzorci robe na skladištu <i>Za davanje uzoraka kupcima</i>	4636 660003	2.000,00	2.000,00

Uzorci koji se daju zbog kontrole i pregleda, evidentiraju se kao trošak na računu 4804 – *Trošak uzoraka zbog kontrole i pregleda, izlaganja radi prodaje i sl.* Uzorci koji se daju uz postojeću robu (zajedničko pakiranje), također se evidentiraju kao porezno priznati trošak u cijelosti ako su ispunjeni uvjeti vezano uz njihovo označivanje i praćenje.

5. ZAKLJUČAK

Cilj reprezentacije i promidžbe je u svojoj biti isti – učiniti društvo i njegovu djelatnost prepoznatljivim na tržištu, što će rezultirati većom prodajom i ostvarenjem prihoda. Reprezentacija i promidžba ostvaruju se kroz darovanje robe, proizvoda, usluga i ostalog poslovnim partnerima, sadašnjim i budućim kupcima. S obzirom na to da darivanje poslovnih partnera (reprezentacija) ima nepovoljan porezni položaj u odnosu na troškove promidžbe, važno je u trgovačkom društvu osigurati vjerodostojnu dokumentaciju koja dokazuje nastanak pojedinih poslovnih događaja te ih pravilno evidentirati s računovodstvenog i poreznog motrišta. Kada se za potrebe reprezentacije i promidžbe koriste vlastiti proizvodi ili usluge, nastaju interni prihodi, osim ako društvo ne provodi alternativno knjiženje (storniranje troškova).

**Pozivamo Vas
da obnovite pretplatu
za 2023. godinu**

RRIF